

Arxiu Diocesà
Arxiu Capitular de la Catedral
Biblioteca Diocesana del Seminari

memòria 2024

Memòria any 2024

Arxiu Diocesà
Arxiu Capitular de Girona
Biblioteca diocesana del Seminari

1.- Actuacions diverses durant l'any 2024

1.1 Arxius parroquials

Aquest any ha continuat i augmentat l'allau de peticions de certificacions per a l'obtenció de la nacionalitat espanyola. S'han atès i expedit 758 peticions de certificats literals de baptisme de partides del s. XIX, sol·licitats des d'Espanya, Cuba, Argentina, Bolívia, Xile, República Dominicana, Brasil, EE.UU..., per tal d'acreditar l'ascendència espanyola, d'acord amb la Ley de Memoria Democrática (Llei 20/2022, de 19 d'octubre, disposició addicional vuitena).

1.2. Publicació d'un catàleg del principals manuscrits de l'Arxiu Capitular

Aquest any s'ha publicat el primer volum del Catàleg dels Manuscrits de la Catedral de Girona, que comprèn els manuscrits 1 al 20. El llibre, escrit pel Dr. Jaume de Puig en col·laboració amb el Dr. Sadurní Martí i la Dra. Elisa Varela, ha estat publicat conjuntament per l'Institut d'Estudis Catalans (Sèrie Corpus Scriptorum Cataloniae, Series D, Subsidia; 5) i l'Ateneu Universitari Sant Pacià, i conté la descripció dels manuscrits més antics i més importants de l'Arxiu Capitular, com són: el Beatus, de l'any 975 (ms. 1);

l'Evangelari, del s. XI (ms. 2); el Martirologi d'Adó, del s X, (ms. 3); el Liber Canonum Colectio Hispana, del s. XI, (ms.4), les dues bíblies llatines (francesa, ms.5 i Bolonyesa o de Carles V de França, ms. 6), del d XIII, etc. A part d'una descripció molt detallada dels manuscrits, el llibre aporta documentació i una extensa bibliografia sobre els mateixos.

1.3. El procés de digitalització

Durant el 2024, els col·laboradors voluntaris Eduard i Alfons Martinell han captat i tractat 57.484 imatges dels fons de llibres parroquials, continuant així amb la tasca de fotografiar la documentació parroquials antiga, per tal de pugui ésser consultable digitalment, al web els sacramentals (<https://www.arxiuadg.org/index.php/arxius/parroquies.html>) i a la sala de consulta els no sacramentals.

A banda, també es continua la digitalització de documentació més antiga, per part de l'empresa DINSER de Barcelona, aquest any centrada en la captació de la part final del fons d'Actes capitulars i la part més antiga dels llibres de l'Obra de la Seu així com alguns volums del fons de Lletres episcopals.

1.4. Actuacions en els equipaments

Del projecte d'adequació del cinquè pis de l'edifici de Sant Martí, per a destinar-lo a dipòsit complementari de la biblioteca, s'ha executat la segona fase, que ha consistit en reparar les finestres, pintar les parets i renovar la instal·lació elèctrica. Resten per a fer la instal·lació dels llums i les estanteries.

S'han adquirit dos deshumidificadors per a espais complementaris dels dipòsits, amb un cost de 8.174 €, que ha comptat amb una subvenció de 5.721,50 € del Ministerio de Cultura.

1.5. Reunions d'arxivers

Aquest any 2024 la reunió anual dels arxivers eclesiàstics de Catalunya (SAEC = Secretariat d'Arxivers Eclesiàstics de Catalunya) va tenir lloc a la Catedral de Barcelona el dimarts 2 de juliol. S'elegí com a secretària a la Sra. Joana Alarcón, arxivera de l'Arquebisbat de Barcelona.

El 9 i 10 de maig va tenir lloc a Madrid les Jornades d'Arxivers de l'Església a Espanya, a la seu de la Conferència Episcopal Espanyola, amb el tema: "Conservació preventiva: política de conservació", on hi assistí el director. També, el 29 de juliol assistí a la reunió de la Comissió Mixta d'Arxius Església-Generalitat.

El 18 d'octubre els dos arxivers assistiren a la reunió sobre el Pla d'Arxius de la Generalitat.

2.- Ingressos

2.1. Ingressos a l'Arxiu

Mn. Josep Colomer i Busquets, prevere de la diòcesi de Barcelona, en representació del seu germà Antoni Colomer i Busquets i de tota la família, ha depositat a l'Arxiu Diocesà uns documents d'uns seus avantpassats que eren procuradors i portaven els comptes de diverses institucions religioses (beneficis, causes pies...) d'entorn de la parròquia de les Preses, que seran incorporats a arxius personals dins la parròquia de les Preses.

El Sr. Pere Peya ha fet donació a l'arxiu uns documents comptables (ca. 1947-1971), de la Confraria de la Passió i Mort, ubicada a l'església de Sant Feliu de Girona.

Durant l'any 2024 s'han depositat a l'Arxiu Diocesà llibres i documents procedents de les parròquies de: Brunyola, Campdòrà, Esclanyà, Girona (Sant Feliu), Llofriu, Maçanet de Cabrenys, Mont-ràs, Palafrugell, Pont Major, Regencós, Salitja, Sant Dalmai, Sarrià de Ter i Vilobí d'Onyar.

2.2. Ingressos a la Biblioteca

Durant l'any 2024 s'han adquirit un total de 60 obres. Les que pertanyen a col·leccions rebudes per subscripció (*BAC Major i BAC Normal*, *Bernat Metge*, *Biblioteca de Estudios Bíblicos*, *Cuadernos Bíblicos o Els nostres clàssics*) i altres obres diverses, algunes de les quals s'ha donat notícia per mitjà de la pàgina web.

Amb motiu de l'arranjament del domicili del bisbe, també s'han rebut 10 caixes de llibres que hi havia a la casa.

Donació de la col·lecció de goigs de Salvadora Grau i Planas (†). La Fundació Dr. Albert Bonet va fer donació del llibre *Nació: Antologia i comentari de textos del Magisteri Pontifici contemporani sobre el fet nacional*.

A més s'han incorporat llibres i revistes de les següents donacions personals: Mn. Pere Bellvert, Mn. Pere Carreras, Mn. Miquel Calsina, Sr. Josep Camprubí, Sr. Ignasi Casanovas-Permanyer, Sr. Carles Feixes, Mn. Jordi Font, Sr. Miquel Àngel Fumanal i Pagès, Sr. David Moré, Mn. Frederic

Pujol (†), Sr. Pep Vila i Mn. Ernest Zaragoza.

També llibres i revistes provinents de diverses institucions: Cúria diocesana, Catedral, Institut Superior de Ciències Religioses de Girona, el Museu Diocesà de Girona, Diputació de Girona, Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, la Funció Noguera, i de la parròquia d'Arenys.

3.- Treballs

3.1. Treballs a l'Arxiu Diocesà

S'han descrit i entrat al programa els documents de les parròquies ingressades aquest any (Brunyola, Campdòrà, Esclanyà, Girona (Sant Feliu), Llofriu, Maçanet de Cabrenys, Mont-ràs, Palafrugell, Pont Major, Regencós, Salitja, Sant Dalmai, Sarrià de Ter i Vilobí d'Onyar) i s'ha revisat la descripció dels documents de la Barroca, Camós, Cassà de la Selva, Castanyet, Castellar de la Muntanya, Dosquers, Esclanyà, Espolla, Fortià, Fenals-Platja d'Aro, Galliners, Gaserans, Girona (Sant Daniel), Hostalric, Lligordà, Matajudaica, Roses, Sant Feliu de Pallerols, Serra de Daró, Tossa, Verges, Vidreres. Queden pendents alguns llibres i documents de Maçanet de Cabrenys i de Santa Susanna del Mercadal de Girona.

S'han netejat, descrit en el programa informàtic i reubicat al dipòsit número 4, els arxius incorporats corresponents a la Congregació dels Dolors de Girona, L'Escola de Crist, la Confraria de la Puríssima Sang, el Santuari del Col·lell (documentació anterior a 1936), el Seminari Conciliar de Girona (documentació anterior a 1936), Casa Missió de Banyoles i Pies Almoines (documentació en paper), en total 13,50 metres lineals de llibres i documents.

S'han datat i posat en planeres 1.065 pergamins del fons de la canònica de Sant Feliu de Girona, dels s. XIV al XVII, que ja es trobaven dipositats a l'Arxiu Diocesà, però que encara no havien estat incorporats a la col·lecció de pergamins procedents de Sant Feliu, que va iniciar l'antic arxiver diocesà Josep Maria Marquès. Aquests nous pergamins queden pendents de descripció.

3.2. Treballs a l'Arxiu Capitular

S'han traslladat al dipòsit 4 uns 31 metres corresponents a les sèries Libri Negotiorum Capituli, Libri Turnorum (els que es troben a l'Arxiu Capitular, ja que una part dels mateixos està dipositada a l'Arxiu Històric de Girona, dins de la sèrie Notularum), Actes Capitulars i de l'Obra; així mateix s'ha començat la neteja, descripció i instal·lació (també al dipòsit 4) dels llibres i documents de les Pabordies de Juny, Juliol, Setembre-Octubre i Novembre, de la Catedral de Girona. Pel que fa a la pàgina web s'ha revisat la descripció o s'han creat de nou un total de 1.251 documents.

3.3. Treballs a la Biblioteca

Al llarg de l'any 2024 s'han entrat al catàleg del fons de la Biblioteca 1197 llibres, dels quals 60 han estat de compra, 457 de donacions d'entitats de la diòcesi, d'entitats civils o de particulars i 680 procedents del fons de la mateixa biblioteca.

A la Sala de Consulta s'ha remodelat la secció 23 dedicada a la Teologia. S'ha reordenat els llibres creant subseccions que en faciliten la consulta, tals com diccionaris i enciclopèdies, història de la teologia, manuals i obres de consulta generals. A la part de la secció que es conserva al dipòsit també s'hi ha actuat extraient-ne els llibres que no li eren propis per temàtica, substituint exemplars deteriorats per altres en més bon estat, ajuntant volums i incorporant una cinquantena de llibres que estaven a l'espera de ser catalogats.

Durant l'any s'ha netejat, esporgat i catalogat la secció 91 de dipòsit, dedicada a la Geografia, incorporant-t'hi més de 220 exemplars pendents de catalogar pertanyents al fons bibliogràfic.

A mitjans de maig es va acabar de netejar, seleccionar i col·locar els llibres d'antiquària provinents de l'antiga biblioteca de la parròquia d'Arenys. Aquesta actuació va contar amb la col·laboració de les dues becaries del departament d'Història de la UdG.

El Sr. Pere Peya ha continuat col·laborant en la reestructuració i unificació de les col·leccions de goigs.

3.4. Col·laboradors

Continua la col·laboració dels voluntaris Srs. Eduard i Alfons Martinell amb el treball de digitalització de documents de llibres parroquials i de les dispenses matrimonials, preparant així la seva pròxima consulta al web. Igualment hem d'agrair la dedicació d'un matí setmanal al Sr. Pere Peya per a la reestructuració de les diverses col·leccions de goigs, aplegades a la Biblioteca.

3.5. Becàries

Aquest any s'ha comptat amb les estudiants d'història Mariona Planas i Serra i Fàtima Azahara Alarcón i Tadri, que han realitzat 120 hores de pràctiques d'arxivística cadascuna en conveni amb la Universitat de Girona.

4.- Restauracions

En el Taller de Restauració de Document Gràfic del Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona, s'ha restaurat el primer dels 2 llibres de privilegis conservats del monestir de Sant Feliu de Guíxols, el llibre de l'Arxiu diocesà: ADG 2/1 24 1 4 1 Monestir de Sant Feliu de Guíxols, que porta el títol "Liber Privilegiorum Huius Monasterii transumptus et in memorabilium aliorum Mayor" (s. XVI), que és el de més importància històrica i el que en més mal estat de conservació es trobava. Es tracta d'un cartoral elaborat entre els segles XVI i XVII que recull el trasllat de 67 documents entre els anys 968 i 1655, majoritàriament privilegis reials, concòrdies, compres i donacions, i establiments i capbrevacions. El volum,

de gran format i 290 folis, amb cobertes de cuir i tanca de sivella, presentava un estat de conservació precari, sobretot per la migració de tintes metal·loàcides amb perforació avançada del suport, amb un alt grau de degradació per l'acidesa.

Ha tingut un cost de 8.584,95 €, dels quals 4.367 € han estat aportats per la subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a l'Arxiu Capítular, el Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC) ha restaurat un gradual del segle XVII, amb notació musical quadrada negra sobre pentagrama vermell i caplletres també en vermell, de 45x67x10 cm (ACG Cantorals 51).

Amb un estat de conservació precari, tenia una important afectació microbiològica, ondulacions, rigidesa, pèrdues i plecs del suport. Les cobertes de fusta de noguera presentaven pèrdues, debilitament i desintegració per xilòfags. El volum s'ha aspirat, netejat en humit, aplanat, i consolidat el pergamí amb paper japonès i s'ha guardat en un capsa de conservació.

La restauració ha estat realitzada per la Sra. Ariadna Olivé, sota la coordinació Sra. M. Carme Balliu. El cost de la restauració ha estat de 4.840 €, i ha estat duta a terme amb una subvenció parcial de 2.320 € del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a la Conservació-Restauració de Béns Mobles i dels Elements Arqueològics i Artístics integrats en el Patrimoni Immoble.

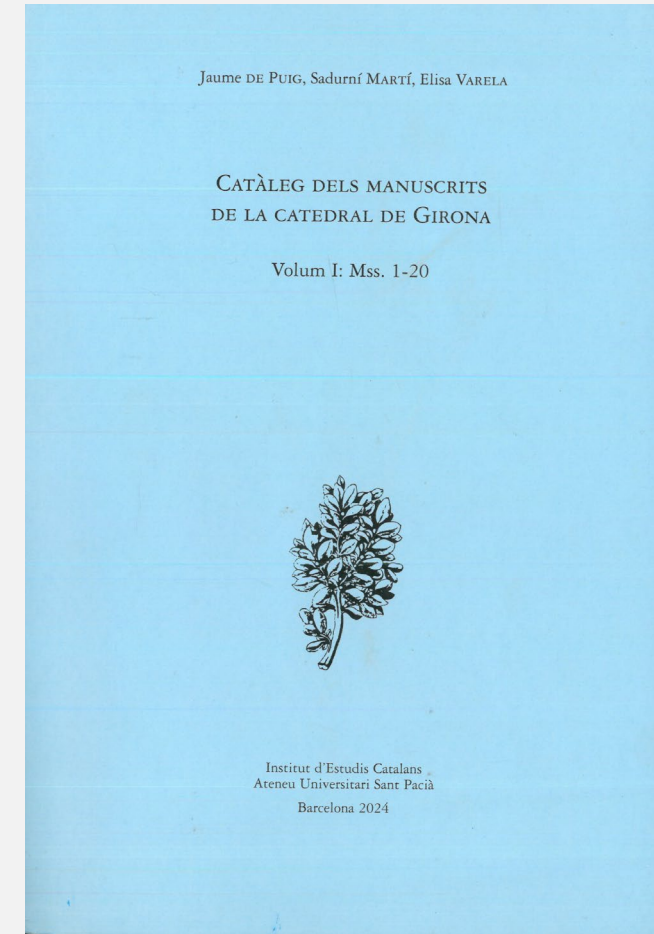
5.- Difusió

5.1. Publicacions sobre documentació

Han aparegut entre altres, els següents estudis i edicions de llibres a partir de documentació de l'Arxiu Diocesà, l'Arxiu Capítular o el fons antic de la Biblioteca

Publicació íntegra:

- Puig, Jaume de [et al.]. "Catàleg de manuscrits de la Catedral de Girona. Volum I : Mss. 1-20". Barcelona: Institut d'Estudis Catalans [et al.], 2024

Publicacions parcials:

- Camprubí Sensada, Josep. “Col·lecció diplomàtica dels arxius de la seu de Girona entre 1102 (1101) i 1161 (1160)”. Sant Joan les Fonts : Editorial Oliveras, 2023
- Camprubí i Pla, Francesc Xavier. “Els mestres de minyons i l’ensenyament Públic a la Catalunya Moderna (segles XVI-XVIII)”. Barcelona : Fundació Noguera, 2024 (Estudis ; 92)
- Clara, Josep. “Històries de la Vall de Camprodon”. Cassà de la Selva : Editorial Gavarres, 2023 (El Caliu de la Memòria ; 11)
- Freixas, Pere i Fumanal, Miquel Àngel (eds.). “El mestre Aloi de Montbrai, escultor del tres-cents català”. Girona : IEG, Institut d'Estudis Gironins : ICRPC-CERCA, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, 2024
- Garrigosa, Joaquim. “La notation musicale dans la Catalogne médiévale”. Dins: “The Materiality of Sound in Chant Manuscripts in the West”. Turnhou (Bèlgica) : Brepols, 2023 (pp. 275-305)
- Mallorquí, Elvis (coord.). “El Cançoner de Riudellots : Nadales d'una parròquia gironina dels anys 1507-1508”. Riudellots de la Selva : Ajuntament de Riudellots de la Selva ; Cassà de la Selva] : Editorial Gavarres, 2024
- Solà Colomer, Xavier. “La Guerra dels Segadors a la regió de Girona : de la crema de Santa Coloma de Farners (1640) al setge de Girona (1653)”. Diputacio de Girona, 2024 (Col·lecció Francesc Eiximenis ; 18)

- Sureda i Jubany, Marc. “El braç reliquiari de Sant Daniel de Girona i la promoció del seu culte al segle XIV”. Dins: Ars Subtilior, Barcelona : IEC, 2024
- Zucchitello Gilioli, Mario. “La Vila de Tossa a mitjans de segle XVIII segons el capbreu de 1739-1741”. Tossa de Mar : Centre d'Estudis Tossencs, [2023] (Quadern d'Estudis Tossencs ; 19, I-II)

*Miscel·lània Litúrgica Catalana, núm. XXI (2023):

- Garrigosa, Joaquim. “L’antífona Surgite Sancti: Un estudi comparatiu”, (pp. 9-40)

*Annals de l’Institut d’Estudis Gironins. Volum LXV (2024):

- Camprubí Sensada, Josep. “Documents vertaders i falsos referents a la construcció d’un edifici a la canònica de la seu de Girona el 1019”, (pp. 211-220)
- Pérez, Pablo A. “Els alcaldes del poble de Sant Daniel (segles XIX-XX), (pp. 441-472)
- Puig i Oliver, Jaume de. “Les còpies gironines del segon testament de Ramon Berenguer III (1130)”, (pp. 221-240)
- Solà Colomer, Xavier. “La Confraria de Sant Narcís de Girona (1560-1640) : devoció, fraternitat i comitència artística”, (pp. 255-318)

5.2. Difusió de la documentació musical

El 3 de novembre l'Associació Música Antiga de Girona va fer un concert a l'Auditori de Girona amb el títol “Lloances a Maria: Música gironina dels segles XVII i XVIII”, sota la direcció del mestre Marc Díaz. Aquest concert va tenir una conferència introductòria a càrrec de Jaume Pinyol i Balasc, historiador de Girona. Bona part de de la música procedeix de les partitures que es custodien a l'Arxiu Capítular de la Catedral de Girona.

El dimarts 10 de desembre es va presentar a la Casa de la Cultura de la Diputació de Girona un nou CD de Música Antiga de Girona: “Música als convents gironins, Segles XVII i XVIII”, amb música anònima de Josep Gaz, Antoni Gaudí, Domènec Arquimbau i Francesc Soler, procedents també en bona part de l'Arxiu Capítular.

6.- Servei al públic

Durant aquest any la sala de consulta ha estat oberta al públic amb reserva prèvia (aforament limitat a 8 persones), s'han atès 592 visites en un total de 199 sessions.

El registre d'usuaris per a la consulta de la digitalització dels llibres sacramentals parroquials compta amb 5.265 registres. El web ha tingut unes 37.000 visites totals.

A més dels documents arxivístics digitalitzats que s'han consultat als ordinadors de la sala de consulta, les peticions de documents o llibres físics per a consulta han estat els següents:

2024	Biblioteca	Arxiu	Totals mensuals
Gener	14	74	88
Febrer	20	87	107
Març	9	39	48
Abril	10	47	57
Maig	15	62	77
Juny	23	90	113
Setembre	13	112	125
Octubre	17	50	67
Novembre	17	24	41
Desembre	9	18	27
Totals per fons	147	603	750

S'han demanat en préstec 34 llibres del dipòsit de la Biblioteca.

S'ha autoritzat la captació de 312 imatges, de les quals 22 han estat reproduïdes per a ser publicades total o parcialment; a més, s'han gestionat 4.140 consultes o peticions fetes per correu electrònic.

7.- Comptes

7.1 Despeses ordinàries

1.- Adquisicions de llibres	1.047,13 €
2.- Subscripcions publicacions periòdiques	3.281,01 €
3.- Restauració documentació	13.424,45 €
4.- Digitalització documentació	5.989,50 €
5.- Material conservació i fungible	5.281,96 €
6.- Informàtica, web, programari	6.736,05 €
7.- Equipaments	11.667,75 €
8.- Peatges, porteria	3.844,97 €
9.- Serveis i manteniment	26.176,71 €
10.- Neteja	4.208,33 €
11.- Subministraments	10.421,58 €
12.- Aportació despeses edifici Seminari	5.220,93 €
13.- Nòmines del personal	125.861,42 €
Total despeses ordinàries	238.139,17 €
7.2 Despeses extraordinàries	
1.- Rehabilitació dipòsit 5è pis	14.977,38 €
Total despeses:	253.116,55 €

7.3. Ingressos

1.- Aportacions dels usuaris per serveis	10.500,58 €
2.- Aportació de l'administració del Bisbat	177.202,81 €
3.- Aportació del Capítol Catedral	53.004,66 €
4.- Subvenció Generalitat de Catalunya	6.687,00 €
5.- Subvenció Ministerio de Cultura	5.721,50 €
Total ingressos:	253.116,55 €

Girona, febrer de 2025

JOAN NASPLEDA, director.

ANNA BANCELLS, ALBERT SERRAT I JOAN VILLAR, de l'equip de l'Arxiu diocesà, l'Arxiu capitular i de la Biblioteca diocesana del Seminari de Girona.

Arxiu diocesà
Arxiu capitular de la Catedral
Biblioteca diocesana del Seminari
GIRONA

Pujada Sant Martí 12
17004 Girona
(edifici del SEMINARI, 3er. pis)
Tel. 972 48 73 46

Horaris:
Dilluns a dijous de 16 a 20 h.
dijous de 10 a 14h., amb cita prèvia

<http://www.arxiuadg.org>
info@arxiuadg.org - arxiu@catedraldegirona.cat
biblioteca@bisbatgirona.cat

